

**GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W CIASNEJ
UL. NOWA 1A
42-793 CIASNA
www.gopsciasna.tnb.pl
gops@ciasna.pl**

**SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ
W CIASNEJ
W ROKU 2018**

CIASNA 2019

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	4
Zasady ogólne.....	4
I. Pomoc społeczna.....	5
1.1 Charakterystyka podopiecznych.....	5
1.2 Zasiłki celowe.....	6
1.3 Zasiłki okresowe.....	6
1.4 Zasiłki stałe.....	7
1.5 Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	8
1.6 Usługi opiekuńcze.....	8
1.7 Domy pomocy społecznej.....	8
1.8 Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach.....	9
1.9 Praca socjalna.....	9
1.10 Potwierdzenie prawa do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i opieka nad osobami starszymi, chorymi i niepełnosprawnymi.....	11
1.11 Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi.....	11
1.12 Środowiskowy Dom Samopomocy.....	12
1.13 Warsztaty Terapii Zajęciowej.....	13
II. Przemoc w rodzinie.....	13
III. Wspieranie rodziny i system pieczy zastępczej. Raport z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2018 – 2020.....	15
IV. Karta Dużej Rodziny.....	20
V. Realizacja POPŻ na lata 2014 - 2020.....	20
VI. Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny.....	21
VII. Świadczenia wychowawcze, czyli Program 500+.....	22
VIII. Świadczenia „Dobry start”.....	23
IX. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.....	23
9.1 Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Probleatów Alkoholowych w Gminie Ciasna w 2018 roku.....	23
9.2 Raport z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2018 roku.....	27
X. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	

w 2018 roku.....	30
XI. Raport z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2018 roku..	32
XII. Zasoby kadrowe GOPS. Struktura zatrudnienia i wykształcenie.....	33
Zakończenie.....	35

WSTĘP

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej przedstawia kompleksowe opracowanie, które obrazuje szerokie spektrum zadań realizowanych przez Ośrodek w 2018 roku.

Stałe podnoszenie kwalifikacji pracowników Ośrodka, zarówno w formach szkolnych jak i pozaszkolnych wpływa niewątpliwie na podniesienie jakości świadczonych przez GOPS usług.

Duży nacisk został położony na rozbudowanie już istniejącej współpracy z podmiotami zewnętrznymi i społecznością lokalną.

ZASADY OGÓLNE

1. WSPARCIE RODZINY W PRAWIDŁOWYM FUNKCJONOWANIU.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie to powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

2. USAMODZIELNIANIE RODZINY.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co pozwala jej zwiększyć szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na nabywanie nowych umiejętności. Pomoc społeczna powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

3. ZASADA POMOCNICZOŚCI.

Istotnym założeniem zasady jest zakres pomocy na rzecz osoby i rodziny. Społeczność nie może ingerować w sprawy, z którymi poszczególne jednostki są w stanie poradzić sobie same, a jedynie tam gdzie pomoc jest niezbędna. Nie można zastępować działań poszczególnych osób i rodzin. Pomoc instytucjonalna występuje w sytuacji, jeśli osoba, jej otoczenie, rodzina, środowisko lokalne staje przed problemami, których samodzielnie nie potrafi rozwiązać. Należy pamiętać, że pomoc ma polegać na wspieraniu, a nie na wyręczaniu w realizacji zadań.

4. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU.

Działania powinny służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych oraz integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

I. POMOC SPOŁECZNA

1.1. CHARAKTERYSTYKA PODOPIECZNYCH

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Poniższe tabele obrazują liczbę rodzin objętych pomocą, rodzaje świadczeń, przyczyny korzystania z pomocy społecznej w 2018 roku.

Tabela nr 1 - Liczba rodzin objętych pomocą w 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Rodziny ogółem, w tym:	87	233
2.	o liczbie osób od 1 do 3	57	92
3.	od 4 do 6 i więcej	30	141
4.	w tym rodziny z dziećmi	33	125
5.	rodziny niepełne	13	42
6.	rodziny emerytów i rencistów	11	19

Jeśli chodzi o przyczyny ubiegania się o pomoc, o których mowa w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, to najliczniejszą pozycję oprócz rodzin o niskich dochodach stanowi niepełnosprawność – 40 rodzin, tj. 84 osoby w tych rodzinach.

Tabela nr 2 – Przyczyny ubiegania się o pomoc

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1.	Ubóstwo	44	116
2.	Bezrobocie	32	81
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	12	56
4.	Niepełnosprawność	40	84
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	12	34
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	18	70
7.	Przemoc w rodzinie	2	9
8.	Alkoholizm	7	13
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	6

W 2018 roku pracownicy socjalni przeprowadzili 238 wywiadów środowiskowych (bez wywiadów do instytucji zewnętrznych), w tym aktualizacje wywiadów (część IV), rozeznając środowiska pod względem ich sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej, mieszkaniowej i materialnej. Średnio na 1 pracownika przypadało około 79 wywiadów, a każdy z pracowników socjalnych miał pod swoją opieką średnio 30 środowisk (rodzin), z którymi spotyka się wielokrotnie w celu pomocy w rozwiązywaniu ich problemów. Pomocy w postaci pracy socjalnej udzielono 83 rodzinom, w których zamieszkiwało 209 osób.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową np. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego.

1.2. ZASIŁKI CELOWE

Zasiłek celowy przyznawany jest na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej celem zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych. Może zostać przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy może być przyznany również osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów *o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia* na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, jak również może być przyznany w formie biletu kredytowanego. Na podstawie art. 40 zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. Zasiłki te mogą być przyznane niezależnie od dochodu i mogą nie podlegać zwrotowi.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej zasiłek specjalny celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny i nie podlega zwrotowi.

Tabela nr 3 - Zasiłki celowe w 2018

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie/ liczba osób w rodzinie	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki celowe, w szczególności na zakup opału, żywności, leków, sprawienie pogrzebu <i>w tym: zasiłki specjalne celowe i świadczenia pieniężne na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”</i>	58/146	55 478,00

Na wypłatę zasiłków celowych, specjalnych zasiłków celowych, na remont i odbudowę, sprawienie pogrzebu oraz świadczenia pieniężnego na zakup żywności w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wydatkowano w 2018 roku kwotę 55 478,00 zł.

1.3. ZASIŁKI OKRESOWE

Zasiłek okresowy przyznawany jest na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a także rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Zasiłek okresowy ustalany jest w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, natomiast w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 50% różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, a w przypadku rodziny między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny. O okresie, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, decyduje ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach zasiłek okresowy może być przyznany pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku.

Tabela nr 4 - Zasiłki okresowe w 2018

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki okresowe ogółem	19	63	21 360,00
w tym przyznane z powodu bezrobocia	10	36	20 573,00

Wydatki na wypłatę zasiłków okresowych wg klasyfikacji budżetowej:**Rozdział 85 214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie społeczne**

§ 3110 - plan roczny to kwota 21 360 zł - zasiłki okresowe (dofinansowanie zadania własnego gminy), wykorzystanie 21 360,00 zł (100%).

1.4. ZASIŁKI STAŁE

Zasiłek stały przyznawany jest na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej i przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustala się w wysokości:

- 1) w przypadku osoby samotnie gospodarującej - różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym, że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 645,00 zł miesięcznie;
- 2) w przypadku osoby w rodzinie - różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. Natomiast w przypadku zbiegu uprawnień do zasiłku stałego i renty socjalnej, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, zasiłek stały nie przysługuje. W przypadku osoby przebywającej w domu pomocy społecznej lub ubiegającej się o przyjęcie do niego uznaje się za osobę samotnie gospodarującą, jeżeli przed przyjęciem do domu pomocy społecznej lub rozpoczęciem oczekiwania na miejsce w takim domu była uprawniona do zasiłku stałego.

Tabela nr 5 - Zasiłki stałe w 2018 roku

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki stałe ogółem:	18	201	103 120
w tym przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	15	165	91 533
dla osoby pozostającej w rodzinie	3	36	11 587

***Wydatki na wypłatę zasiłków stałych wg klasyfikacji budżetowej:
Rozdział 85 216 § 3110 Zasiłki stałe***

Roczny plan to kwota 108 976,00 zł. Z rozdziału 85 216 § 3110 wydatkowano kwotę 103 119,62 zł na wypłatę zasiłków stałych, co stanowi 94,63% planu rocznego. Są to środki pochodzące z dotacji celowej budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy.

Wszystkie potrzeby dotyczące wypłaty zasiłków stałych zostały zaspokojone.

Pomoc w formie zasiłku stałego pobierało 18 osób, łącznie w 2018 wypłacono 201 świadczeń, średnia wysokość świadczenia to 513,03 zł.

1.5. SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE

Wydatki na ubezpieczenie zdrowotne wg klasyfikacji budżetowej:

Rozdział 85 213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji (§ 2010).

Roczny plan to kwota 12 553,00 zł. Z § 4130 wydatkowano 11 330,01 zł, co stanowi 90,26% planu rocznego.

Wszystkie potrzeby dotyczące opłaty składek na ubezpieczenia zdrowotne od niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna zostały zaspokojone.

Rozdział 85 213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji (§ 2030 - dofinansowanie zadania własnego gminy).

Roczny plan to kwota 9 670,00 zł. Z § 4130 wydatkowano 8 968,46 zł, co stanowi 92,75% planu rocznego. Wszystkie potrzeby dotyczące opłaty składek na ubezpieczenia zdrowotne od niektórych osób pobierających zasiłki stałe zostały zaspokojone.

1.6. USŁUGI OPIEKUŃCZE

Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze

Plan roczny to kwota 19 385,00 zł, w tym 5 137,00 zł dotacja z budżetu państwa. Na tę formę pomocy w 2018 roku wydatkowano 3 920,00 zł, co stanowi 20,22% planu rocznego, z tego 3 920,00 zł z dotacji z budżetu państwa.

Pomocą w formie usług opiekuńczych objęta została 1 osoba w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (dotacja z budżetu państwa).

1.7. DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. W 2018 roku 14 osób korzystało z usług domów pomocy społecznej, w tym 4 osoby z postanowienia Sądu.

Osoby przebywające w domach pomocy społecznej wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 6 Osoby przebywające w domach pomocy społecznej (stan na dzień 31.12.2018)

Lp.	Rodzaj domu pomocy społecznej	Liczba osób przebywających w danym typie domu pomocy społecznej	Miesięczny koszt pobytu w zł
1.	Dla osób w podeszłym wieku w Borkach Wielkich	2	2 860,00
2.	Dla osób przewlekle somatycznie chorych w Lublińcu	7	3 134,99
3.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych w Lublińcu	2	3 000,96
4.	Dla osób przewlekle psychicznie chorych w Błachowni	1	3 141,20

W 2018 roku na pobyt osób w domach pomocy społecznej wydatkowano 311 782,18 zł, wykorzystano 99,84% planu rocznego.

1.8. DOŻYWIANIE DZIECI W SZKOŁACH I PRZEDSZKOLACH

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej realizował w 2018 roku program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania.”

Pomoc udzielana była w oparciu o ustawę o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (j. t. Dz. U z 2018 r., poz. 1508 z późn. zm.) oraz uchwałę Rady Ministrów nr 221 z dnia 10.12.2013 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020.

Na terenie gminy dożywianie dzieci w placówkach oświatowych odbywa się w formie pełnego obiadu w dni nauki szkolnej i zajęć przedszkolnych.

Łącznie w 2018 roku dożywianiem objęto 57 osób, z tego 20 osób stanowiły dzieci do rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 37 osób to uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. Wydano łącznie 5 979 posiłków. Średni koszt posiłku w 2018 roku to 6,77 zł.

W 2018 roku na dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach wydatkowano 40 507 zł, w tym kwota 18 199 zł to środki własne gminy, a kwota 22 308 zł środki z dotacji.

Celem określenia rozmiaru niedożywienia wśród dzieci z terenu gminy oraz podjęciem szybkich działań, oprócz pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych ośrodka pozostajemy w ścisłym kontakcie z pedagogami szkolnymi, lekarzami rodzinnymi i środowiskiem lokalnym.

Głównymi symptomami niedożywienia wśród dzieci i młodzieży są m.in.: zaburzenia ośrodkowego układu nerwowego, emocjonalne, zmniejszenie masy ciała, obniżenie sprawności fizycznej. Najczęstszymi oznakami niedożywienia są: dopytywanie się o jedzenie, bóle brzucha, obniżona koncentracja podczas zajęć szkolnych, apatia, senność, zaniedbany wygląd, wychudzenie. Dzieci niedojadające i zaniedbane są odrzucane przez rówieśników, co powoduje znerwicowanie, izolację społeczną, pogłębia trudności wychowawcze.

1.9. PRACA SOCJALNA

Jednym z głównych zadań w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczy niemal każdej rodziny zgłaszającej się o pomoc do Ośrodka Pomocy Społecznej. To jedna z bardzo ważnych i pracochłonnych form pomocy, polegająca przede wszystkim na dotarciu do świadomości klienta, że pracownik socjalny chce i może mu pomóc, pod warunkiem, że on sam zaangażuje się w proces zmian. Pracownicy socjalni

wpływają na zmianę życia indywidualnych osób oraz rodzin, którym służą w przypadkach nagłych sytuacji kryzysowych jak i codziennych, osobistych problemów.

Praca socjalna jest ukierunkowana na przywrócenie utraconej lub ograniczonej zdolności samodzielnego funkcjonowania osoby lub rodziny.

To działalność ułatwiająca jednostkom, grupom adaptację w zmieniających się warunkach życia. Jej ostatecznym celem jest umożliwienie osobom i rodzinom kierowania własnym życiem oraz zdobycie niezależności w zabezpieczeniu warunków niezbędnych dla realizacji egzystencji godnej człowieka.

Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- 1) praca socjalna,
- 2) analizowanie i ocenianie zjawisk, wymagających świadczenia pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- 3) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej,
- 4) prowadzenie poradnictwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- 6) wspieranie i ułatwianie uzyskania pomocy ze strony powołanych do tego instytucji,
- 7) aktywne współuczestnictwo w inspirowaniu, opracowywaniu, wdrażaniu i rozwijaniu programów i działań, ukierunkowanych na podniesienie jakości życia,
- 8) ujawnianie, analizowanie i interpretowanie potrzeb i problemów społecznych celem podjęcia działań, na rzecz ich rozwiązywania,
- 9) podejmowanie współpracy z innymi profesjonalistami i instytucjami, zajmującymi się działaniami w sferze socjalnej,
- 10) uczestnictwo w doskonaleniu i doksztalcaniu zawodowym,
- 11) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenia skutków ubóstwa.

W 2018 roku udzielono pomocy w formie pracy socjalnej 83 rodzinom, w których zamieszkiwało 209 osób.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych.

Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia klienta, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny, oraz osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia, a także na rzecz zapewnienia i uzyskania niezbędnych środków utrzymania.

Celem rozwiązywania problemów rodziny lub osoby pracownik socjalny prowadzi wiele rozmów, podejmuje działania interwencyjne, wspiera klienta w rozwiązywaniu własnych problemów, pomaga załatwiać sprawy skomplikowane, współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka polegała w 2018 roku w szczególności na:

- 1) zapewnianiu uzyskiwania niezbędnych środków materialnych,

- 2) wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych,
- 3) poprawianiu funkcjonowania rodziny,
- 4) poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,
- 5) poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym,
- 6) poprawianiu funkcjonowania rodzin, w których występuje przemoc domowa.

Pracownicy socjalni w ramach wykonywania obowiązków zawodowych oraz pracy socjalnej, kontaktowali się w sprawach swoich klientów m.in. z funkcjonariuszami Policji, pedagogami szkolnymi, psychologami, terapeutami od spraw uzależnień, lekarzami, pielęgniarkami oraz z rodzinami klientów. Istniała również ścisła współpraca pracowników z kuratorami zawodowymi i społecznymi, gdy dana rodzina była objęta nadzorem kuratora.

Wśród klientów Ośrodka można zauważyć zjawisko migracji, dlatego bardzo ważna była również współpraca między ośrodkami pomocy społecznej. W sprawach trudnych dla klienta, pracownicy kontaktowali się również z ich pracodawcami oraz wieloma innymi podmiotami.

Pracownicy socjalni wspierali klientów Ośrodka, również poprzez pisanie różnych pism sądowych i urzędowych w sprawach dotyczących funkcjonowania rodziny.

1.10. POTWIERDZENIE PRAWA DO KORZYSTANIA ZE ŚWIADCZEŃ OPIEKI ZDROWOTNEJ FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH I OPIEKA NAD OSOBAMI STARSZYMI, CHORYMI I NIEPEŁNOSPRAWNYMI.

Jednym ze znaczących zadań pracowników socjalnych jest przeprowadzanie wywiadów w celu potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2018 roku przeprowadzono w tych sprawach 2 wywiady środowiskowe i wydane zostały 2 decyzje.

Z uwagi na niepełnosprawność, choroby i wiek podopiecznych pracownicy socjalni Ośrodka na bieżąco kontaktowali się z lekarzami rodzinnymi, lekarzami z poradni specjalistycznych, pielęgniarkami ze Stacji Opieki Caritas, szpitalami, hospicjami, zakładami opiekuńczo - leczniczymi, domami pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni pomagali w wypełnieniu wniosków i zebraniu dokumentacji niezbędnej do wydania orzeczenia o niepełnosprawności do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Tarnowskich Górach, wniosków o rentę z tytułu niezdolności do pracy, wniosków o emeryturę, wniosków do PCPR, itp.

1.11. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Pracownicy Ośrodka w toku codziennych działań podejmowali współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami w ramach pracy socjalnej prowadzonej z osobą lub rodziną w sprawach z zakresu rozwiązywania problemów rodzinnych, udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym, rozwiązywania spraw mieszkaniowych, rozwiązywania problemów uzależnień, przemocy w rodzinie.

Najczęściej wskazywane przez pracowników GOPS instytucje, z którymi podejmowana była w 2018 roku współpraca, to m.in.:

- 1) Szkoły i przedszkola na terenie gminy Ciasna,
- 2) Sąd Rejonowy w Lublińcu oraz Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej,
- 3) Komornik przy Sądzie Rejonowym w Lublińcu,
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu,
- 5) Prokuratura rejonowa w Lublińcu,
- 6) Zakład Karny w Sierakowie Śląskim,

- 7) Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Niestyszających i Słabostyszających w Lublińcu,
- 8) Zespół Szkół w Lubecku,
- 9) Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lublińcu,
- 10) Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Lublińcu, Częstochowie,
- 11) Urząd Gminy w Ciasnej,
- 12) Rada Gminy w Ciasnej,
- 13) Bank Żywności w Częstochowie,
- 14) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach,
- 15) Wydział Polityki Społecznej ŚUW,
- 16) Powiatowy Urząd Pracy w Lublińcu,
- 17) Wojewódzki Szpital Neuropsychiatryczny w Lublińcu,
- 18) Poradnie medycyny rodzinnej w Sierakowie Śląskim, Ciasnej i na terenie powiatu,
- 19) Stacja Opieki Caritas w Sierakowie Śląskim,
- 20) Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze,
- 21) Domy Pomocy Społecznej,
- 22) Warsztaty terapii zajęciowej w Lublińcu,
- 23) Środowiskowy Dom Samopomocy w Lublińcu,
- 24) Poradnia Terapii Uzależnień w Lublińcu.
- 25) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu oraz na terenie województwa i kraju,
- 26) Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie powiatu i kraju,
- 27) Poradnia Zdrowia Psychicznego w Lublińcu.

1.12. ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Dnia 30 maja 2013 roku zostało podpisane porozumienie z gminą Lubliniec o możliwości objęcia opieką i usługami Środowiskowego Domu Samopomocy w Lublińcu osób z zaburzeniami psychicznymi, niepełnosprawnych intelektualnie i wykazujących inne przewlekłe zakłócenia czynności psychicznych zamieszkałych na terenie gminy Ciasna. Osobom korzystającym z ŚDS zapewnia się usługi terapeutyczne, ciepły posiłek i codzienny transport z miejscowości zamieszkania do siedziby ŚDS w Lublińcu ul. Piłsudskiego 8.

Wniosek o skierowanie do ŚDS składa się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej dołączając zaświadczenie lekarskie, wydane przez lekarza psychiatrę lub lekarza neurologa, o występujących zaburzeniach psychicznych oraz zaświadczenie lekarza rodzinnego o stanie zdrowia i o braku przeciwwskazań do uczestnictwa w zajęciach domu wraz z informacją o sprawności w zakresie lokomocji osób niepełnosprawnych fizycznie, a także orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada oraz dokument (zgodny z art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej) potwierdzający dochód osoby zainteresowanej z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku w przypadku osoby samotnie gospodarującej, bądź dochodu członków rodziny, jeżeli osoba prowadzi wspólne gospodarstwo domowe. Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania.

Komplet dokumentów przekazywany jest do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lublińcu, który wydaje decyzję o skierowaniu i odpłatności.

Zgodnie z art. 51b ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, odpłatność miesięczna za usługi świadczone w ośrodkach wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi, ustala się w wysokości 5% kwoty dochodu osoby samotnie gospodarującej lub kwoty dochodu na osobę w rodzinie, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kwotę 250% odpowiedniego kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 i tak:

- 1) 250% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej to kwota 1 752,50 zł (701,00 zł x 250%);
- 2) 250% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie to kwota 1 320,00 zł (528,00 zł x 250%).

Jeżeli dochód jest mniejszy od kwot podanych wyżej, pobyt w ŚDS jest bezpłatny. W 2018 roku 3 osoby korzystały z usług ŚDS. Wkład finansowy gminy to 4 800,00 zł.

1.13. WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

WTZ działają przy domu pomocy społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych w Lublińcu i są placówką pobytu dziennego. GOPS od wielu już lat współpracuje z jednostką, dzięki czemu osoby niepełnosprawne z terenu gminy mogą uczestniczyć w zajęciach warsztatowych, zgodnie z indywidualnym programem rehabilitacji i terapii, przygotowanym dla każdego uczestnika warsztatu przez radę programową warsztatu. Udział w zajęciach jest bezpłatny, włącznie z zapewnieniem transportu z miejsca zamieszkania. Uczestnicy także w ramach treningu ekonomicznego otrzymują kieszonkowe. Jest to doskonała forma rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz treningu zaradności i samodzielności w codziennym życiu. W 2018 roku 6 osób z terenu gminy było uczestnikami WTZ.

II. PRZEMOC W RODZINIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (j. t. z Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) nakłada na gminę, jako zadanie własne, tworzenie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Wg w/w ustawy przemoc w rodzinie to *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”*

Uchwałą Nr LII/351/10 Rady Gminy Ciasna z dnia 28.10.2010r. przyjęto do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Uchwałą Nr IV/12/2010 z dnia 30.12.2010 roku określono tryb i sposób powołania i odwołanie członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ciasna oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania.

Ponadto dnia 15 marca 2011 roku zawarte zostały porozumienia dotyczące współpracy w ramach działania ZI pomiędzy Gminą Ciasna, a:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- 2) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) Komendą Powiatową Policji w Lublińcu;
- 4) Zespołem Szkolno – Przedszkolnym w Sierakowie Śląskim;
- 5) Zespołem – Szkolno - Przedszkolnym w Ciasnej;
- 6) Zarządem Oddziału Gminnego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.

Dnia 17 marca 2011r. zarządzeniem nr 40/2011 Wójta Gminy Ciasna został powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie w Ciasna. Obsługę techniczno – organizacyjną Zespołu zapewnia GOPS w Ciasnej, zadania realizowane są w ramach obowiązków służbowych.

W 2018 roku przez pracowników OPS sporządzono 5 Niebieskich Kart cz. A, natomiast 6 Niebieskich Kart – formularz A sporządzone zostały przez funkcjonariuszy Policji. Ogółem w ciągu roku do przewodniczącej lub zastępcy Zespołu wpłynęło 11 formularzy Niebieskich Kart.

W 2018 roku odbyły się 3 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Posiedzenia grup roboczych odbywają się według potrzeb. Grupy robocze odbywają comiesięczne wyjazdy w środowisko w celu sprawdzenia sytuacji rodzin, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Zarówno z posiedzeń Zespołu, jak i grup roboczych spisywane są protokoły i listy obecności.

Według procedury Niebieska Karta, wszczęcie postępowania następuje przez wypełnienie formularza Niebieskie Karty cz. A przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipiec 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty ochrony zdrowia. Przedstawiciele podmiotów wymienionych w ust. 2 cytowanej ustawy realizują procedurę według przyjętych zasad oraz przekazują informację o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Kart” cz. A do przewodniczącej ZI następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.

Procedura Niebieska Karta składa się z następujących formularzy:

- 1) Niebieska Karta – cz. A – wypełniona z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jej wypełnienie przez przedstawicieli jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipiec 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wszczyna procedurę Niebieskiej Karty;
- 2) Niebieska Karta – cz. B – stanowi formę informacji, powiadomienia o przysługujących osobie dotkniętej przemocą prawach. Powyższy formularz przekazuje się osobom, z którymi zostaje spisana NK cz. A;
- 3) Niebieska Karta – cz. C – wypełniona jest w obecności osoby dotkniętej przemocą w ramach zadań grupy roboczej;
- 4) Niebieska Karta – cz. D – wypełniona jest w obecności osoby podejrzanej o stosowanie przemocy w rodzinie w ramach zadań grupy roboczej.

Tabela nr 7 Procedura Niebieskiej Karty prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ciasna

Wskaźnik	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ciasna
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę	5
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez pracowników oświaty wszczynających procedurę	0
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – A” przez funkcjonariuszy Policji wszczynających procedurę	6
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	7
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart – D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/grupy roboczej	6
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”	14
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”	8
Liczba zakończonych procedur „Niebieskiej Karty” na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu	9

dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	
---	--

Źródło: dane własne

Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Ciasna ma na celu:

- 1) integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, specjalistów działających w obszarach przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) diagnozowanie zaistniałych problemów przemocy,
- 3) podejmowanie działań w środowisku,
- 4) inicjowanie interwencji w środowisku lokalnym,
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach i wszelakich możliwościach pomocy osobom wobec, których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie,
- 6) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

III. WSPIERANIE RODZINY I SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ.

RAPORT Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2018 – 2020

Od 1 stycznia 2012 roku weszła w życie ustawa z dnia 21 lipca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j. t. Dz. U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.), która nałożyła na gminę nowe zadania. Do realizacji zapisów ustawy został wyznaczony Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej.

Uchwałą Nr XLII/272/2017 Rady Gminy Ciasna z dnia 30.11.2017 roku został przyjęty Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2018 - 2020.

Głównym założeniem programu jest wdrożenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz wspierania rodziny celem przywrócenia rodzinie zdolności do wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzinie.
2. Wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
3. Praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.

Poniżej przedstawiamy działania realizowane w ramach programu w 2018 roku oraz podejmujemy próbę oceny efektów tych działań.

1. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO RODZINIE

Tabela nr 8

Lp.	Formy i rodzaj działań	Realizacja i ocena efektów działań
1.	Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej w formie świadczeń pomocy społecznej mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.	Różnymi formami świadczeń pomocy społecznej (zasiłki celowe, specjalne celowe, na remont i odbudowę budynków w związku ze zdarzeniami noszącymi znamiona klęski żywiołowej, zasiłki okresowe, stałe, sprawienie pogrzebu, ubezpieczenie zdrowotne dla niektórych osób pobierających zasiłki stały) objętych zostało 87 osób i rodzin, w których zamieszkiwało 233 osoby. Wydatkowano 187 176 zł. Świadczenia Dobry start otrzymało 838 uczniów na łączną kwotę 251 400 zł. Efektem działań jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

2.	Dożywianie dzieci w szkołach.	W 2018 roku z pomocy w formie posiłku (2 daniowy obiad) skorzystało 57 dzieci i uczniów. Wydano łącznie 5 979 posiłków. W 2018 roku na dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach wydatkowano 40 507 zł. Efektem podejmowanych działań jest przeciwdziałanie niedożywianiu dzieci z terenu gminy Ciasna.
3.	Zapewnienie pomocy w formie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekuna, świadczeń „za życiem” i funduszu alimentacyjnego zgodnie z przepisami prawa w tym zakresie.	W 2018 roku na świadczenia rodzinne z dodatkami, świadczenia rodzicielskie, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, fundusz alimentacyjny, zasiłek dla opiekuna, składki na ubezpieczenia społecznej dla osób uprawnionych wydatkowano 2 403 482,45 zł. Efektem podejmowanych działań w tym obszarze jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w wydatkach związanych z utrzymaniem dzieci oraz opieką nad osobami zależnymi.
4.	Zapewnienie pomocy w formie świadczeń wychowawczych, tzw. 500+	W 2018 roku rodzinom z terenu gminy wypłacono świadczenia wychowawcze na łączną kwotę 4 219 862,40 zł.
5.	Pomoc materialna w formie stypendiów i wyprawek szkolnych dla dzieci zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.	Pomoc materialną dla uczniów w formie stypendiów szkolnych przyznano 60 uczniom, na łączną kwotę 20 668,87 zł. Efektem działań jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w wydatkach związanych z realizacją obowiązku szkolnego przez dzieci.
6.	Udzielanie pomocy w formie dodatków mieszkaniowych i dodatków energetycznych rodzinom spełniającym kryteria ustawowe.	Pomoc w formie dodatków mieszkaniowych udzielono 5 rodzinom, na łączną kwotę 10 057,67 zł. Średnia kwota pomocy dla jednej rodziny to 2 011 53 zł. Efektem działań jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w wydatkach związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego.
7.	Program POPŻ	W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020, w 2018 roku realizowany był Podprogram 2017 i Podprogram 2018. Uprawnionych do pomocy były 372 osoby. Wydano 19 119,45 kg żywności na łączną kwotę 88 736,19 zł. Realizowane są również działania towarzyszące w formie warsztatów edukacyjnych dla uczestników programu. Gmina poniosła z tego tytułu wydatki w wys. 3 700,00 zł, wydatkowane na obsługę programu (wpłaty w ramach partnerstwa z Bankiem Żywności w Częstochowie). Efektem działań jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych.
8.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	W 2018 roku 2 dzieci przebywało w rodzinie zastępczej spokrewnionej. Z tego tytułu współfinansowany był przez gminę pobyt dzieci w wys. 50% kosztu miesięcznego. Na tę formę pomocy wydatkowano 5 881,69 zł. Efektem działań jest pomoc rodzinom zastępczym w wydatkach na rzecz dzieci objętych pieczą zastępczą.
9.	Karta Dużej Rodziny	W dniu 05.12.2014 roku uchwalono ustawę o Karcie Dużej Rodziny (j. t. Dz. U. z 2017., poz. 1832 z późn. zm.). Realizacja zadania została przekazana Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej. Do 31 grudnia 2018 roku wydano łącznie 754 KDR. Efektem działań jest pomoc rodzinom wielodzietnym w dostępie do korzystniejszego od ogólnie obowiązujących warunków zakupu towarów, usług lub innych form działalności.

2. WSPIERANIE RODZINY W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH

Tabela nr 9

Lp.	Formy i rodzaj działań	Realizacja i ocena efektów działań
1.	Praca socjalna na rzecz rodzin wymagających wsparcia.	W 2018 roku pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych GOPS zostały objęte 83 osoby i rodziny, w których zamieszkiwało 209 osób. Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie

		<p>analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu.</p> <p>Niejednokrotnie przeprowadza pierwsze mediacje w sytuacjach konfliktowych. Celem rozwiązywania problemów rodziny lub osoby pracownik socjalny prowadzi wiele rozmów, podejmuje działania interwencyjne, wspiera klienta w rozwiązywaniu własnych problemów, pomaga załatwiać sprawy skomplikowane, współpracuje z innymi instytucjami i organizacjami. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych tutejszego Ośrodka polegała w 2017 roku w szczególności na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zapewnianiu uzyskiwania niezbędnych środków materialnych, 2) wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych, 3) poprawianiu funkcjonowania rodziny, 4) poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie, 5) poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, 6) poprawianiu funkcjonowania rodzin, w których występuję przemoc domowa. <p>Pracownicy socjalni w ramach wykonywania obowiązków zawodowych oraz pracy socjalnej, kontaktowali się w sprawach swoich klientów m.in. z policją, pedagogami szkolnymi, terapeutami od spraw uzależnień, lekarzami, pielęgniarkami oraz z rodzinami klientów. Istniała również ścisła współpraca pracowników z kuratorami zawodowymi i społecznymi, gdy dana rodzina była objęta nadzorem kuratora. Pracownicy socjalni wpierali klientów Ośrodka, również poprzez pisanie różnych pism sądowych, w sprawach dotyczących funkcjonowania rodziny. Efektem tych działań była m.in. pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, wzmocnienie predyspozycji psychospołecznych, umiejętności autoprezentacji, przeciwdziałanie dyskryminacji wielokrotnej, zapobieganie stereotypom .</p>
2.	Wspieranie rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze przez pracę asystenta rodziny.	Na wniosek pracownika socjalnego i za zgodą rodziny na umowę zlecenie zostało zatrudnionych 2 asystentów rodziny dla 11 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Efektem działań jest pomoc rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.
3.	Pomoc rodzin wspierających.	W 2018 roku nie zastosowano tej formy wsparcia rodzin.
4.	Realizacja programów i projektów w placówkach oświatowych dotyczących profilaktyki i przeciwdziałania szeroko rozumianym zachowaniom ryzykownym wśród dzieci i młodzieży. Programy prozdrowotne m.in.: „Trzymaj formę”, „Czyste ręce”, „Szklanka mleka”, „Owoce w szkole”, „Śniadanie daje moc”, „Szkoła promująca zdrowie”.	Działania te, to m.in.: Udział wszystkich szkół w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – konkursy, wykłady, lekcje tematyczne, materiały dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Zajęcia edukacyjne dla uczniów i rodziców nt trzeźwości za kierownicą na podstawie ulotki edukacyjnej dla kierowców i Alkogogli. Programy rekomendowane. Konkursy plastyczne w szkołach o tematyce profilaktyki uzależnień. Dzień z profilaktyką w Gimnazjum – „Profilaktyczna środa”. Międzyszkolne zawody sportowe i inne działania pokazujące sposób spędzania czasu wolnego bez uzależnień. Praca na podstawie pomocy dydaktycznych z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych tj. filmy DVD pn. „Nie zamykaj oczu” (Wpadka, W objęciach sekty, Piłem i brałem, Palenie, Agresja, Mobbing, Zgrana klasa). Programy prozdrowotne. Efektem podejmowanych działań w 2018 roku było uświadomienie uczniom i rodzicom zagrożeń jakie wiążą się z zachowaniami ryzykownymi i pokazanie sposobów spędzania czasu wolnego bez sięgania po środki uzależniające. W szkołach, pedagogzy szkolni oraz wychowawcy klas prowadzili zajęcia o tematyce profilaktyki uzależnień, zgodnych ze szkolnym programem wychowawczym i szkolnym programem profilaktyki, jak również realizacja programów rekomendowanych,

		np. cukierki, unplugged, archipelag skarbów, program domowych detektywów. Efektem tych działań było przekazanie uczniom wiedzy o negatywnych skutkach zachowań ryzykowanych, asertywnego zachowania w codziennym życiu, kontaktach z rodzicami, rówieśnikami, otoczeniem i wskazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
5.	Indywidualne poradnictwo zawodowe, psychologiczne, psychoterapeutyczne, pedagogiczne i prawne dla rodzin.	<p>Pomoc udzielana na rzecz osób i rodzin przez PUP, PPP, szkoły, Policję, Prokuraturę. Mieszkańcy z tereny gminy mogli korzystać również z Punktu Konsultacyjnego w Lublińcu, gdzie udzielana jest pomoc osobom z problemami uzależnień i ich rodzinom (także pomoc psychologiczna).</p> <p>Zadania Punktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Poradnictwo, konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych; 2) Psychoterapia/pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych; 3) Pomoc psychologiczna dla sprawców przemocy; 4) Poradnictwo, pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym; 5) Poradnictwo, pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy domowej; 6) Konsultacje i pomoc psychologiczna w zakresie zaburzeń zachowania w domu i szkole dla dzieci i młodzieży; 7) Psychoterapia zaburzeń nerwicowych i osobowości; 8) Porady prawne; 9) Porady telefoniczne; 10) Psychoedukacja rodziców; 11) Poradnictwo i konsultacje indywidualne dla osób eksperymentujących oraz uzależnionych od narkotyków i ich rodzin; 12) Informacje, konsultacje dla osób zawodowo związanych z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy. <p>Ze sprawozdania pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Lublińcu wynika, że konsultanci udzielili 22 porad i konsultacji 22 dorosłym mieszkańcom gminy Ciasna, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9 osobom uzależnionym od alkoholu, - 4 osobom współuzależnionym , - 4 ofiarom przemocy domowej; - 9 osobom – m.in. porady prawne, <p>W Punkcie odbywały się także zajęcia grupowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych i ich rodzin, a także ofiar przemocy w rodzinie. W punkcie w Ciasnej udzielone zostały 74 porady psychoterapeuty. Efektem działań jest umożliwienie osobom i rodzinom korzystania z różnych form wsparcia na rzecz poprawy funkcjonowania w życiu codziennym, nie tylko tych oferowanych przez GOPS w ramach prowadzonej pracy socjalnej.</p>
6.	Kompleksowa pomoc rodzinom , u których zastosowano nadzór kuratorski.	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej prowadził w niektórych rodzinach na terenie gminy nadzory kuratorskie nad sposobem wykonywania władzy rodzicielskiej. Efektem podejmowanych działań jest współpraca instytucji na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin, w szczególności, u których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze.
7.	Świetlica dla dzieci.	W 2018 roku na terenie gminy w okresie nauki szkolnej działała świetlica w Zborowskim i Panoszowie dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjum. Udział dzieci był dobrowolny i bezpłatny. Efektem tych działań była współpraca z rodziną dziecka, rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej, organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych, sportowych, pomoc w nauce, w radzeniu sobie z życiowymi problemami, kryzysami (rodzinnymi, szkolnymi, w relacjach z rówieśnikami). Ścisła współpraca ze szkołami, nauczycielami i pedagogiem szkolnym.

3. PRACA Z RODZINĄ W CELU ZAPOBIEGANIA SYTUACJOM KRYZYSOWYM

Tabela nr 10

Lp.	Formy i rodzaj działań	Realizacja i ocena efektów działań
1.	Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie.	Praca ciągła we współpracy z instytucjami działającymi na rzecz osób i rodzin w celu przezwyciężenia ich trudnej sytuacji życiowej i doprowadzenia do ich usamodzielnienia.
2.	Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne.	Działalność różnych podmiotów w obszarze pomocy na rzecz osób i rodzin w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych.
3.	Terapie i mediacje.	Pomoc prowadzona przez podmioty uprawnione dla osób i rodzin w sytuacjach kryzysowych.
4.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie zagrożonej kryzysem	Prowadzone w ramach pracy socjalnej pracowników socjalnych oraz pracy asystenta rodziny.
5.	Stosowanie procedury Niebieskiej Karty w rodzinach, w których występuje przemoc domowa.	W 2018 roku podejmowano działania procedury „Niebieskiej Karty” przez Policję, pracowników socjalnych GOPS i pracownika oświaty. Procedura i przygotowana do niej dokumentacja pozwala m.in. na rozpoznanie zaburzeń życia rodzinnego wywołanych nadużywaniem alkoholu i stosowaniem przemocy w rodzinie, ułożenie planu pomocy członkom rodziny (dorosłym i dzieciom) i podjęcia działań interwencyjnych. Nawiązała się ścisła współpraca Policji, pracowników socjalnych GOPS, w tym wspólne interwencje w ramach grup roboczych. W 2018 roku wszczęto procedurę 8 Niebieskich Kart w rodzinach. Ogółem 14 rodzin objętych jest procedurą NK. Po otrzymaniu kart grupy robocze monitorują sytuację w rodzinach w formie niezapowiedzianych wizyt w miejscu zamieszkania oraz kontaktów telefonicznych z osobami doznającymi przemocy. Efektem tych działań jest przekazanie rodzinom doznającym przemocy kompleksowej informacji o przysługujących im prawach oraz pomoc tym rodzinom w przezwyciężaniu ich sytuacji życiowej i ochrona przed przemocą. Efektem tych działań jest przekazanie rodzinom doznającym przemocy kompleksowej informacji o przysługujących im prawach oraz pomoc tym rodzinom w przezwyciężaniu ich sytuacji życiowej i ochrona przed przemocą.
6.	Pomoc rodzinom z problemem niepełnosprawności lub długotrwałej choroby jej członków m.in.: opieka nad chorym w domu, zapewnienie całonocnej opieki w domach pomocy społecznej, kierowanie do środowiskowego domu samopomocy, udział w warsztatach terapii zajęciowej, usługi opiekuńcze, nauczanie indywidualne, wczesne wspomaganie oraz zajęcia rewalidacyjno - opiekuńcze dla dzieci, dowóz dzieci do placówek kształcenia specjalnego, pomoc finansowa i rzeczowa, informacja o różnych, dostępnych formach pomocy.	W 2018 roku przebywało w domach pomocy społecznej 14 osób. Na pobyt osób w domach pomocy społecznej wydatkowano 311 782,18 zł. Jednej osobie zapewniono pomoc w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Wydatkowano na ten cel 3 920 zł. Ze świadczeń środowiskowego domu samopomocy korzystały 3 osoby. Ze środków gminy wydatkowano na ten cel 4 800,00 zł. Na warsztaty terapii zajęciowej uczestniczyło 6 osób. Pobyt jest bezpłatny. Dowóz dzieci do szkoły kształcenia specjalnego, indywidualne nauczanie w szkole i inne świadczone przez placówki oświatowe i organ prowadzący. Usługi świadczone przez Stację Opieki Caritas działającą na terenie gminy w zakresie promocji i profilaktyki zdrowia, diagnostyki, świadczeń pielęgnacyjnych, leczniczych, usprawniających i w zakresie opieki pielęgniarstwa. Pomoc medyczna udzielana przez placówki służby zdrowia działające na terenie gminy i powiatu. Pomoc finansowa udzielana przez GOPS w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, żywności, produktów rolnych, dożywiania, świadczeń i zasiłków pielęgnacyjnych, zasiłków rodzinnych z dodatkami, funduszu alimentacyjnego i inne. W ramach pracy socjalnej osoby i rodziny informowane były o różnych formach wsparcia udzielanych przez różne instytucje na rzecz osób niepełnosprawnych i chorych. Efektem podejmowanych działań jest

		kompleksowa pomoc w sytuacjach kryzysowych w rodzinie spowodowanych długotrwałą chorobą i niepełnosprawnością.
7.	Prowadzenie systematycznej działalności motywowania do podjęcia leczenia odwykowego osób, u których istnieje podejrzenie o uzależnienie od alkoholu m.in.: prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia odwykowego, kierowanie na badania przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatry) osób podejrzanych o uzależnienie w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania formy leczenia odwykowego. Wnioski do Sądu o leczenie odwykowe. Motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia. Motywowanie osób współuzależnionych do podjęcia terapii, do leczenia specjalistycznego.	GKRPA w 2018 roku odbyła 4 posiedzenia. Podejmowane działania GKRPA w 2018 roku, to m.in.: 1) W 2018 roku do GKRPA wpłynęło 8 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. 2) Odbyło się 7 posiedzeń zespołu motywującego do podjęcia leczenia odwykowego. Zaproszonych zostało 7 osób. Zgłosiły się 4 zaproszone osoby. 3) GKRPA przesłała 7 wniosków do biegłych sądowych, celem przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu: 4) Wpłynęło 5 opinii biegłych sądowych, również z nakazu Sądu w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, w tym leczenie w systemie stacjonarnym – 2 osoby, leczenie w systemie niestacjonarnym – 2 osoby, picie szkodliwe – 1 osoba. 5) GKRPA przekazała 6 wniosków do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublińcu o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu: 6) GKRPA otrzymała z Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublińcu 3 Postanowienia o ustaniu zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu. 7) W 2018 roku Komisja otrzymała z Sądu 1 zawiadomienie o terminach spraw o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego. 8) Komisja współpracowała z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym: PARPA, Sąd Rejonowy, Oddział leczenia odwykowego w Lublińcu, w Oleśnie, Przychodniami medycyny rodzinnej, Klubem AA „Nadzieja” w Lublińcu. 9) Zgodnie z porozumieniem z Miastem Lubliniec w sprawie punktu konsultacyjnego świadczącego usługi w zakresie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy domowej, osoby wymagającej pomocy z terenu gminy Ciasna mogły korzystać z porad punktu konsultacyjnego. 10) Pomoc psychoterapeutyczna w punkcie konsultacyjnym w Ciasnej. Efektem podejmowanych działań przez GKRPA było pokazanie osobom uzależnionym szkód zdrowotnych i społecznych jakie powoduje nałóg oraz negatywnego wpływu na życie rodzinne. Próba uświadomienie, że alkoholizm jest chorobą, którą należy leczyć.

IV. KARTA DUŻEJ RODZINY

W dniu 05.12.2014 roku uchwalono ustawę o Karcie Dużej Rodziny (j. t. Dz. U. z 2017 r.,, poz. 1832 z późn. zm.). Realizacja zadania została powierzona Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej.

Do 31 grudnia 2018 roku wydano łącznie 754 Karty Dużej Rodziny.

Efektom działań jest pomoc rodzinom wielodzietnym w dostępie do korzystniejszego od ogólnie obowiązujących cen, zakupu towarów, usług lub innych form działalności.

V. REALIZACJA PROGRAMU OPERACYJNEGO POMOCY ŻYWNOŚCIOWEJ NA LATA 2014 - 2020

W ramach Programu Operacyjnego 2014 - 2020 realizowany był Podprogram 2017 i 2018. Uprawnione do pomocy były 372 osoby, mieszkańcy gminy Ciasna. W roku 2018 wydano 19 119,45 kg żywności o łącznej wartości 88 736,19 zł. W ramach programu

realizowane były działania towarzyszące w formie warsztatów edukacyjnych dla uczestników programu. Gmina poniosła z tego tytułu wydatki w wysokości 3 700,00 zł, wydatkowane na obsługę programu (wpłaty w ramach partnerstwa z Bankiem Żywności w Częstochowie).

Efektom działań jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych. Odbiorem i dystrybucją produktów zajmowali się pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej.

VI. ŚWIADCZENIA RODZINNE I FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

W 2018 roku 594 osoby były uprawnione do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków, 205 osób pobierało zasiłek pielęgnacyjny, a 35 osób pobierało świadczenie pielęgnacyjne, Zasiłek dla opiekuna pobierały 2 osoby.

Łącznie w 2018 roku na ww. formy pomocy wydatkowano 2 046 833,30 zł.

Łączna liczba wypłaconych świadczeń w 2018 roku to 11 847, w tym:

- 1) zasiłki rodzinne - 5852 świadczeń;
- 2) dodatki do zasiłków rodzinnych - 2931 świadczenia;
- 3) zasiłki pielęgnacyjne - 2129 świadczeń;
- 4) świadczenia pielęgnacyjne - 397 świadczenia;
- 5) specjalny zasiłek opiekuńczy - 64 świadczeń;
- 6) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - 67 świadczeń;
- 7) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne - 204 świadczeń;
- 8) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy - 22 świadczeń;
- 9) składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna - 21 składki;
- 10) zasiłek dla opiekuna - 21 świadczeń;
- 11) świadczenie rodzicielskie – 139 świadczeń.

Wypłacono świadczeń na łączną kwotę 2 174 840,36 zł.

W 2018 roku odzyskano 7 501,00 zł nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.

W związku z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, z dniem 1 maja 2004 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego rozpoczął realizację zadania koordynacji świadczeń rodzinnych w krajach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Koordynacja świadczeń rodzinnych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego odnosi się do mieszkających w Polsce obywateli polskich oraz innych krajów UE i EOG, których członkowie rodziny wykonują legalnie pracę najemną lub na własny rachunek na terenie innego, niż Polska kraju UE lub EOG, a także do mieszkających i pracujących w Polsce obywateli innych krajów UE i EOG. Koordynacji podlegają także zasiłki rodzinne na dzieci będące na utrzymaniu emerytów lub rencistów przemierzających się we Wspólnocie.

W przypadku pracowników najemnych i osób prowadzących działalność na własny rachunek świadczenia rodzinne mogą być przyznane na mocy ustawodawstwa tego państwa, którego ustawodawstwem objęty jest pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek.

Warunkiem ubiegania się o świadczenia rodzinne jest złożenie wniosku o takie świadczenia w kraju, w którym wykonuje się działalność zawodową. W przypadku, gdy jest się osobą zatrudnioną w innym kraju UE lub EOG wniosek o świadczenia rodzinne składa się w instytucji zagranicznej właściwej w sprawach świadczeń rodzinnych.

Zgodnie z Rozporządzeniem 1408/71 krajem pierwszeństwa w zakresie realizacji świadczeń rodzinnych jest kraj wykonywania działalności zawodowej (zgodnie z Decyzją Nr

207 Komisji Administracyjnej ds. Zabezpieczenia Społecznego Pracowników Migrujących). W przypadku wykonywania działalności zawodowej w dwóch krajach UE lub EOG, krajem pierwszeństwa jest ten, w którym zamieszkują dzieci. Jeżeli krajem zamieszkiwania dzieci jest Polska, wówczas w pierwszej kolejności należy złożyć wniosek o polskie świadczenia rodzinne.

Organ przyjmował wnioski i zgodnie z właściwością przekazywane były do wojewody. W 2018 roku było 72 takich wniosków.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia lub w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500 zł.

W 2018 roku świadczenia z funduszu alimentacyjnego były pobierane przez 19 wierzycielek dla 34 osób uprawnionych (dzieci). Łączny koszt wypłaconych 392 świadczeń to kwota 140 624,26 zł.

Efektem podejmowanych działań w tym obszarze jest pomoc rodzinom o niskich dochodach w wydatkach związanych z utrzymaniem dzieci oraz opieką nad osobami zależnymi.

VII. ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE, CZYLI PROGRAM 500+

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko (najstarsze dziecko w rodzinie do ukończenia 18 roku życia), jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00 zł. Jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, lub dziecko powyżej 16 roku życia legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługuje jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 200,00 zł.

Kwota świadczenia wychowawczego wynosi 500 złotych miesięcznie na dziecko do dnia ukończenia 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze przyznaje się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego lub do dnia w którym uprawnione dziecko kończy 18 lat lub do dnia ukończenia przez pierwsze najstarsze dziecko 18 roku życia.

W 2018 roku przyznano świadczenie wychowawcze dla 801 dzieci, zamieszkałych w 478 rodzinach. Wypłacono 8462 świadczenia, na łączną kwotę 4 219 862,40 zł.

Należy także dodać, że świadczenie wychowawcze podlega koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, a organem właściwym do wydania decyzji jest marszałek województwa śląskiego.

W związku z powyższym, 80 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego przekazane zostały, zgodnie z właściwością do wojewody.

W 2018 roku odzyskano 4 903,58 zł nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych.

VIII. ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

Świadczenie „Dobry start” zostało wprowadzone w 2018 roku Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30.05.2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r., poz. 1061). Jest to świadczenie jednorazowe w wys. 300,00 zł dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych do ukończenia 20 roku życia, bądź do 24 w przypadku dziecka niepełnosprawnego. Świadczenie nie podlega koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. W 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało 838 uczniów na łączną kwotę 251 400,00 zł.

IX. PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ.

9.1. RAPORT Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE CIASNA W 2016 ROKU

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ustawa wymienia sześć szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 4¹ ust. 2 w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalonego corocznie przez radę gminy, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zadania te, to:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. udzielanie osobom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program został przyjęty uchwałą Nr XLII/270/2017 Rady Gminy Ciasna z dnia 30.11.2017 roku.

Realizatorem Programu w 2018 roku był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej oraz Urząd Gminy Ciasna. Program jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ciasna w latach 2016 - 2025 przyjętej uchwałą nr XXVIII/201/2016 Rady Gminy w Ciasnej z dnia 30.12.2016 roku.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2017 roku finansowany był z dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych [art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.)].

RAPORT ZOSTAŁ OPRACOWANY W II CZĘŚCIACH:

CZĘŚĆ I Raportu przedstawia działania realizowane w ramach programu w 2018 roku oraz podejmuje próbę oceny efektów tych działań.

CZĘŚĆ II Raportu zawiera sprawozdanie finansowe z wykorzystania środków na jego realizację.

I. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W PROGRAMIE W 2018 ROKU ORAZ OCENA EFEKTÓW ICH REALIZACJI.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

GOPS współpracuje z placówkami lecznictwa odwykowego na terenie województwa śląskiego. Efektem działania jest posiadanie wiedzy nt. specjalistycznych placówek, które udzielają wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Zakupiono materiały w ramach kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”. Bezpłatne materiały otrzymane z PARPA w ramach NPZ, plakaty, broszury, itp. Efektem działania jest przekazanie społeczności wiedzy nt. uzależnień, przemocy w rodzinie oraz szkód zdrowotnych i społecznych będących ich konsekwencją.

W przychodniach medycyny rodzinnej działających na terenie gminy, osoby korzystające z usług przychodni z problemem nadużywania alkoholu uzyskały informację o instytucjach, w których mogą szukać pomocy w związku z problemem uzależnienia i współuzależnienia. Do wszystkich przychodni przekazano wzór druku zaświadczenia o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz druki niebieskiej karty (A i B). Efektem podejmowanych działań jest wczesna diagnoza i interwencja w sytuacjach kryzysowych osoby i rodziny.

W 2018 roku GKRPA i GOPS współpracowały z wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz pomocy osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, czego efektem było kompleksowe wsparcie rodzin w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie były w stanie same rozwiązać. Efektem działania jest zintegrowana pomoc osobom i rodzinom w działaniach na rzecz poprawy ich funkcjonowania.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Pracownicy socjalni GOPS udzielają informacji o obowiązujących przepisach prawa w różnych dziedzinach życia osobom i rodzinom. Pomoc w składaniu wniosków, m.in. o orzekaniu o niepełnosprawności, renty, renty socjalnej, leczenie odwykowe, wnioski do Sądu o wgląd w sytuację dziecka, niebieskie karty. Pracownicy GOPS stosują procedury niebieskiej karty. W przypadku problemów wychowawczych w rodzinie konsultacje z pedagogami szkolnymi, ścisła współpraca z kuratorami, policją, lekarzami rodzinnymi, itp. Efektem działań jest kompleksowa pomoc rodzinie w rozwiązywaniu różnych problemów życiowych.

Mieszkańcy z tereny gminy mogli korzystać również z Punktu Konsultacyjnego w Lublińcu, gdzie udzielana jest pomoc osobom z problemami uzależnień i ich rodzinom (także pomoc psychologiczna) oraz z pomocy psychoterapeuty w punkcie konsultacyjnym w Ciasnej. Efektem działań jest umożliwienie osobom i rodzinom korzystania z różnych form wsparcia na rzecz poprawy funkcjonowania w życiu codziennym, nie tylko tych oferowanych przez GOPS.

W szkołach, pedagodzy szkolni oraz wychowawcy klas prowadzili zajęcia o tematyce profilaktyki uzależnień, zgodnych ze szkolnym programem wychowawczym i szkolnym programem profilaktyki. Efektem tych działań było przekazanie uczniom wiedzy o negatywnych skutkach zachowań ryzykowanych, asertywnego zachowania w codziennym życiu, kontaktach z rodzicami, rówieśnikami, otoczeniem i wskazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Placówki oświatowe podejmują szereg akcji i działań w obszarze działań profilaktyki zachowań ryzykownych i edukacji prozdrowotnej na terenie szkół i przedszkoli stosownie do grupy wiekowej oraz zajęcia dla rodziców i nauczycieli. Efektem działań w szkołach i przedszkolach w 2017 roku było:

- 1) uświadomienie uczniom i rodzicom zagrożeń jakie wiążą się z zachowaniami ryzykownymi
- 2) i sposobem radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- 3) propagowanie zdrowego sposobu odżywiania się i różnych form aktywności;
- 4) edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród dzieci i młodzieży poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki, promocja aktywności fizycznej.

Wszystkie szkoły brały udział w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. Efektem działań podejmowanych w ramach kampanii było przekazanie uczniom wiedzy o negatywnych skutkach zachowań ryzykownych, asertywnego zachowania w codziennym życiu, kontaktach z rodzicami, rówieśnikami, otoczeniem i wskazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

W szkołach i przedszkolach realizowane są projekty, których efektem było aktywizowanie uczniów do pracy indywidualnej i grupowej, rozbudzanie wśród uczniów postaw prospołecznych, promowanie pozytywnych wzorców osobowych wśród innych uczniów, zachęcanie uczniów do działań przeciwko przemocy, rozwijanie postawy asertywnej – działanie przeciw uzależnieniom, potrzeby dostrzegania potrzeb innych i niesienia im pomocy, postawy proekologicznej. Realizacja zdań w przedszkolu. Efektem przedsięwzięć jest kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, nabywanie przez dzieci pożądanых nawyków i zachowań, pogłębianie zainteresowań, integracja różnych środowisk, rozwijanie dziecięcych zdolności i talentów.

W szkołach, pedagodzy szkolni oraz wychowawcy klas prowadzili zajęcia o tematyce profilaktyki uzależnień, zgodnych ze szkolnym programem wychowawczym i szkolnym programem profilaktyki i współpracy z GOPS i GKRPA. Efektem tych działań było przekazanie uczniom wiedzy o negatywnych skutkach zachowań ryzykowanych, asertywnego zachowania w codziennym życiu, kontaktach z rodzicami, rówieśnikami, otoczeniem i wskazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Dofinansowanie organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury fizycznej i sportu jako organizatora alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez społeczność

lokalną [konkurs na podstawie zapisów ustawy z dnia 24.03.2003 r., o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.)]. W ramach tej formy realizacji zostały dofinansowane działania organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury fizycznej i sportu. Efektem podejmowanych działań było zapewnienie społeczności gminy Ciasna alternatyw form spędzania czasu wolnego.

W 2018 roku GKRPA i GOPS współpracowały z wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz pomocy osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, czego efektem było kompleksowe wsparcie rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie były w stanie same rozwiązać.

Wydatki związane z działalnością GKRPA. Efektem działań jest realizacja zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie w sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego

Nie było konieczności podejmowania działań ustawowych.

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Na terenie gminy i powiatu nie działają centra integracji społecznej, dlatego niemożliwym jest kierowanie osób z terenu gminy do uczestnictwa w zajęciach CIS.

II. SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ GOPS.

Dział 851 Ochrona zdrowia

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi

Tabela nr 11 Wydatki tego rozdziału pokazuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	§	Plan w 2018	Wykonanie	% wykonania planu
Wynagrodzenia bezosobowe	4170	5 000,00	4 740,00	94,80
Zakup materiałów i wyposażenia	4210	14 239,00	14 239,00	100,00
Zakup usług pozostałych	4300	10 740,00	10 740,00	100,00
Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	200,00	195,25	97,63
Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	4390	600,00	0,00	0,00
Podróże służbowe krajowe	4410	695,00	694,42	99,92
Szkolenia pracowników	4700	760,00	760,00	100,00
Razem		32 234,00	31 368,67	97,32

Z rozdziału 85154 wydatkowano kwotę w wys. 31 368,67 zł na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Ciasna w 2018 roku, co stanowi 97,32% planu rocznego.

9.2. RAPORT Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE CIASNA W 2018 ROKU

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 1030 z późn. zm.), prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ustawa wymienia pięć szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 10 ust. 2 w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uchwalonego corocznie przez radę gminy, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania te, to:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Program został przyjęty uchwałą Nr XLII/271/2017 Rady Gminy Ciasna z dnia 30.11.2017 roku.

Realizatorem Programu w 2018 roku był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej oraz Urząd Gminy Ciasna. Program jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ciasna w latach 2016 - 2025 przyjętej uchwałą nr XXVIII/201/2016 Rady Gminy w Ciasnej z dnia 30.12.2016 roku.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w 2018 roku finansowany był z dochodów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych [art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 z późn. zm.)].

RAPORT ZOSTAŁ OPRACOWANY W II CZĘŚCIACH:

CZĘŚĆ I Raportu przedstawia działania realizowane w ramach programu w 2018 roku oraz podejmuje próbę oceny efektów tych działań.

CZĘŚĆ II Raportu zawiera sprawozdanie finansowe z wykorzystania środków na jego realizację.

1. DZIAŁANIA REALIZOWANE W PROGRAMIE W 2018 ROKU ORAZ OCENA EFEKTÓW ICH REALIZACJI

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

- 1) GOPS współpracuje z palcówkami leczenia odwykowego na terenie województwa śląskiego.
Efektem działania jest posiadanie wiedzy nt specjalistycznych placówek, które udzielają wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom.
- 2) Zakupiono materiały w ramach kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”, materiały dotyczące przemocy w rodzinie. Bezpłatne materiały otrzymane z PARPA w ramach NPZ, plakaty, broszury. Efektem działania jest przekazanie społeczności wiedzy nt. uzależnień oraz szkód zdrowotnych i społecznych będących ich konsekwencją.
- 3) Współpraca na bieżąco z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów narkomanii i pomocą osobom uzależnionym.
- 4) Efektem działania jest zintegrowana pomoc osobom i rodzinom w działaniach na rzecz poprawy ich funkcjonowania.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

1) Pomoc udzielana na rzecz osób i rodzin przez PUP, PPP, szkoły, Policję, Prokuraturę. Mieszkańcy z tereny gminy mogli korzystać również z Punktu Konsultacyjnego w Lublińcu, gdzie udzielana jest pomoc osobom z problemami uzależnień i ich rodzinom (także pomoc psychologiczna).

Zadania Punktu:

- 1) Poradnictwo, konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych;
- 2) Psychoterapia/pomoc psychologiczna dla osób uzależnionych od alkoholu oraz współuzależnionych;
- 3) Pomoc psychologiczna dla sprawców przemocy;
- 4) Poradnictwo, pomoc psychologiczna dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- 5) Poradnictwo, pomoc psychologiczna dla ofiar przemocy domowej;
- 6) Konsultacje i pomoc psychologiczna w zakresie zaburzeń zachowania w domu i szkole dla dzieci i młodzieży;
- 7) Psychoterapia zaburzeń nerwicowych i osobowości;
- 8) Porady prawne;
- 9) Porady telefoniczne;
- 10) Psychoedukacja rodziców;
- 11) Poradnictwo i konsultacje indywidualne dla osób eksperymentujących oraz uzależnionych od narkotyków i ich rodzin;
- 12) Informacje, konsultacje dla osób zawodowo związanych z obszarem pomagania osobom uzależnionym, współuzależnionym, ofiarom i sprawcom przemocy.

Ze sprawozdania pełnomocnika burmistrza ds. rozwiązywania problemów alkoholowych w Lublińcu wynika, że konsultanci udzielili 22 porad i konsultacji 22 dorosłym mieszkańcom gminy Ciasna, w tym:

- 9 osobom uzależnionym od alkoholu,
- 4 osobom współuzależnionym ,
- 4 ofiarom przemocy domowej;
- 9 osobom – m.in. porady prawne,

W Punkcie odbywały się także zajęcia grupowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych i ich rodzin, a także ofiar przemocy w rodzinie. W punkcie w Ciasnej udzielone zostały 74 porady psychoterapeuty. Efektem działań jest umożliwienie osobom i rodzinom korzystania z różnych form wsparcia na rzecz poprawy funkcjonowania w życiu codziennym, nie tylko tych oferowanych przez GOPS w ramach prowadzonej pracy socjalnej.

2) Placówki oświatowe podejmują szereg akcji i działań w obszarze działań profilaktyki i edukacji prozdrowotnej na terenie szkoły stosownie do grupy wiekowej oraz zajęcia dla rodziców.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

1) Działania te, to m.in.: Udział wszystkich szkół w ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” – konkursy, wykłady, lekcje tematyczne, materiały dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Zajęcia edukacyjne dla uczniów i rodziców nt trzeźwości za kierownicą na podstawie ulotki edukacyjnej dla kierowców i Alkogogli. Programy i spektakle profilaktyczne. Konkursy plastyczne w szkołach o tematyce profilaktyki uzależnień. Dzień z profilaktyką w Gimnazjum – „Profilaktyczna środa”. Międzyszkolne zawody sportowe i inne działania pokazujące sposób spędzania czasu wolnego bez uzależnień. Praca na podstawie pomocy dydaktycznych z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych tj. filmy DVD pn. „Nie zamykaj oczu” (Wpadka, W objęciach sekty, Piłem i brałem, Palenie, Agresja, Mobbing, Zgrana klasa). Efektem podejmowanych działań w 2018 roku było uświadomienie uczniom i rodzicom zagrożeń jakie wiążą się z zachowaniami ryzykownymi i pokazanie sposobów spędzania czasu wolnego bez sięgania po środki uzależniające.

2) W szkołach, pedagodzy szkolni oraz wychowawcy klas prowadzili zajęcia o tematyce profilaktyki uzależnień, zgodnych ze szkolnym programem wychowawczym i szkolnym programem profilaktyki. Efektem tych działań było przekazanie uczniom wiedzy o negatywnych skutkach zachowań ryzykownych, asertywnego zachowania w codziennym życiu, kontaktach z rodzicami, rówieśnikami, otoczeniem i wskazania alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

W 2018 roku GOPS współpracował z wszystkimi instytucjami, które działają na rzecz pomocy osobom i rodzinom w sytuacji zagrożenia, czego efektem było kompleksowe wsparcie rodzin w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie były w stanie same rozwiązać.

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

W 2018 roku pomocą w formie pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych GOPS zostało objętych 63 osób i rodzin, w których zamieszkiwało 171 osób. Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje klienta na możliwości załatwiania jego spraw, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Efektem tych działań była m.in. pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, wzmocnienie predyspozycji psychospołecznych, umiejętności autoprezentacji, przeciwdziałanie dyskryminacji wielokrotnej, zapobieganie stereotypom .

2. SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ GOPS

Dział 851 Ochrona zdrowia

Rozdział 85153 Zwalczenie narkomanii

Tabela nr 12 Wydatki tego rozdziału pokazuje poniższa tabela (GOPS):

Wyszczególnienie	§	Plan w 2018	Wykonanie	% wykonania planu
Zakup materiałów i wyposażenia	4210	3 500,00	3 500,00	100,00
Zakup usług pozostałych	4300	3 500,00	3 390,00	96,86
Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	4360	200,00	200,00	100,00
Razem		7 200,00	7 090,00	98,47

Z rozdziału 85 153 wydatkowano 7 090,00 zł na realizację przez GOPS Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna, co stanowi 98,47% planu rocznego.

X. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W 2018 ROKU.

Zarządzeniem nr 8/2004 Wójta Gminy w Ciasnej z dnia 1 marca 2004 roku powołana została Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W skład GKRPA wchodzi:

1. Przewodnicząca Margota Kichman
2. Sekretarz Aldona Sławińska
3. Członek Mariola Kurek
4. Członek Jolanta Kaczmarzyk
5. Członek Katarzyna Czakiert

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) GKRPA jest organem opiniodawczo – doradczym gminy,
- 2) GKRPA jest organem inicjującym działania w zakresie realizacji zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 3) Motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu,
- 4) Podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się osoby uzależnionej leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- 5) Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- 6) Opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, opiniuje zezwolenia pod względem zgodności lokalizacji oraz liczby limitów punktów sprzedaży z uchwałami Rady Gminy.

Zgodnie z regulaminem:

- 1) GKRPA rozpatruje sprawy na posiedzeniach w obecności co najmniej połowy składu osobowego.
- 2) Przewodnicząca Komisji w razie potrzeby może zapraszać do udziału w pracach osoby spoza składu Komisji.
- 3) Przeprowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia i działań zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się osoby uzależnionej leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego odbywa się w składzie dwu osobowym.
- 4) Komisja może żądać informacji dotyczących spraw będących w zakresie działania Komisji od właściwych instytucji, w tym zwłaszcza od Policji, służby zdrowia, GOPS, Sądu.
- 5) Komisja odbywa posiedzenia według potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.
- 6) Posiedzenia Komisji zwołuje sekretarz w porozumieniu z przewodniczącą, bądź na wniosek członków Komisji.

7) Z posiedzeń Komisji, z odbytych rozmów motywujących, kontroli i innych sporządzane są protokoły.

Przewodniczącą Komisji jest Margota Kichman. W ramach Komisji działają trzy zespoły:

1. Zespół motywujący do podjęcia leczenia (m.in. rozpatrywanie wniosków, kierowanie do biegłego) w składzie: Aldona Sławińska, Mariola Kurek.
2. Zespół do spraw kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w składzie: Jolanta Kaczmarzyk, Katarzyna Czakiert, Aldona Sławińska.
3. Zespół programowy (m.in. opracowanie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, opiniowanie wydatków i potrzeb, opiniowanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – cały skład osobowy Komisji).

Komisja w 2018 roku odbyła 4 posiedzenia. Podejmowane działania GKRPA w 2018 roku, to m.in.:

- 1) Komisja wydała 9 postanowień dot. opinii o zgodności lokalizacji i limitami punktów sprzedaży z uchwałą rady gminy na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym:
 - a) 2 opinie do spożycia poza miejscem sprzedaży;
 - b) 7 opinii do spożycia napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży.
- 2) W 2018 roku do GKRPA wpłynęło 8 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.
- 3) Odbyło się 8 posiedzeń zespołu motywującego do podjęcia leczenia odwykowego. Zaproszonych zostało 8 osób. Zgłosiło się 5 zaproszonych osób.
- 4) GKRPA przesłała 8 wniosków do biegłych sądowych, celem przeprowadzenia badania i wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu:
- 5) Wpłynęło 7 opinii biegłych sądowych, również z nakazu Sądu w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, w tym leczenie w systemie stacjonarnym – 2 osób, leczenie w systemie niestacjonarnym – 2 osób, picie szkodliwe – 1 osoba.
- 6) GKRPA przekazała 6 wniosków do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublińcu o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu:
- 7) GKRPA otrzymała z Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich w Lublińcu 3 Postanowienia o ustaniu zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu, jedno umorzenie postępowania.
- 8) W 2018 roku Komisja otrzymała z Sądu 1 zawiadomienie o terminie sprawy o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego.
- 9) Komisja współpracowała z osobami i instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów alkoholowych i pomocą osobom uzależnionym: biegli sądowi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, Sąd Rejonowy, Oddział leczenia odwykowego w Lublińcu, w Oleśnie, Przychodniami medycyny rodzinnej, Klubem AA „Nadzieja” w Lublińcu.
- 10) Zgodnie z porozumieniem z Miastem Lubliniec w sprawie punktu konsultacyjnego świadczącego usługi w zakresie pomocy psychologicznej, terapeutycznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, ich rodzin, ofiar i sprawców przemocy domowej, osoby wymagającej pomocy z terenu gminy Ciasna mogły korzystać z porad punktu konsultacyjnego.

Efektom podejmowanych działań przez GKRPA było pokazanie osobom uzależnionym szkód zdrowotnych i społecznych jakie powoduje nałóg oraz negatywnego wpływu na życie rodzinne. Próba uświadomienie, że alkoholizm jest chorobą, którą należy leczyć.

XI. RAPORT Z REALIZACJI STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W 2018 ROKU

Celem głównym Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Ciasna na lata 2016 – 2025 jest „Zapewnienie mieszkańcom Gminy Ciasna bezpieczeństwa socjalnego, umożliwienie włączenia społecznego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu i marginalizacji”.

Realizację celów szczegółowych Strategii w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela nr 13 Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w 2018 roku

Lp.	Cel szczegółowy	Wskaźniki i ich realizacja
1.	Poprawa bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców nie posiadających dochodów własnych, lub posiadających dochody nie wystarczające na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych (w tym żywieniowych, mieszkaniowych) oraz przeciwdziałanie bezrobociu mieszkańców.	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba osób, którym przyznano zasiłki pieniężne w roku kalendarzowym – 87 rodzin, w których zamieszkiwały 233 osoby 2) liczba osób objętych dożywianiem – 57 osób; 3) wysokość środków przeznaczonych na pomoc w formie dożywiania w skali roku – 40 507 zł; 4) liczba projektów i programów osłonowych pomocy społecznej w skali roku – program POPŻ, program osłonowy w zakresie dożywiania dzieci i uczniów; 5) liczba osób objętych projektami i programami osłonowymi w skali roku – program POPŻ 372 osoby; 6) liczba mieszkań chronionych i/lub lokali socjalnych dla osób z problemami lokalowymi - 13; 7) liczba osób korzystających z mieszkań socjalnych i chronionych - 13; 8) liczba osób podejmujących zatrudnienie, bez względu na formę prawną i wymiar czasowy (np. umowa zlecenie, umowa spółdzielcza, itp.) – brak danych; 9) liczba nowych miejsc pracy, w tym mikroprzedsiębiorstwa – brak danych; 10) liczba inicjatyw promujących zatrudnienie w sektorze usług dla ludności (np. usługi opiekuńcze dla osób w wieku senioralnym) – usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (1 osoba); 11) liczba osób skierowanych do prac społecznie użytecznych lub innych form zatrudnienia wspieranego – nie były organizowane na terenie gminy prace społecznie użyteczne.
2.	Wzmocnienie roli i funkcji rodziny, zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz dzieciom i młodzieży wychowującej się w tych rodzinach.	<ol style="list-style-type: none"> 1) liczba rodzin objętych „programem 500+” – 478 rodzin; 2) liczba dzieci objętych „programem 500+” – 801 dzieci; 3) liczba rodzin objętych świadczeniami rodzinnymi - roku 594 osób było uprawnionych do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatków, 204 osoby pobierały zasiłek pielęgnacyjny, a 35 osób pobierało świadczenie pielęgnacyjne, z tego 19 osób miało opłacane składki na ubezpieczenie emerytalno - rentowe od wysokości pobieranego świadczenia pielęgnacyjnego, a 7 osobom opłacano składkę zdrowotną. Z kolei 7 osób było uprawnionych do pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego, 2 osoby ze świadczeniami emerytalno – rentowymi oraz 2 osoby ze zdrowotnymi. Zasiłek dla opiekuna pobierały 2 osoby., 4) świadczenia „Dobry start” dla 838 uczniów. 5) liczba projektów socjalnych adresowanych do rodzin - brak, 6) liczba rodzin objętych kompleksowym wsparciem w ramach projektów socjalnych, 7) liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego – 74 porady w punkcie w Ciasnej, 22 porady w punkcie konsultacyjnym w Lublińcu; 8) liczba dzieci skierowanych do zastępczych form opieki – nie było takich zdarzeń w 2018 roku; 9) liczba zatrudnianych asystentów rodziny – 2 osoby;

		10) liczba dzieci, którym umożliwiono powrót z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych – nie było takich zdarzeń w 2018 roku; 11) wysokość środków finansowych przeznaczonych na współfinansowanie pobytu dzieci w systemie pieczy zastępczej – 5 881,69 zł.
3.	Zapewnienie dostępu do zróżnicowanych usług niezbędnych osobom w wieku starszym i niepełnosprawnym	1) liczba osób objętych pomocą usługową – 1 osoba, 2) liczba osób zatrudnionych jako opiekunki w przeliczeniu na pełne etaty lub godziny usługowe – 1 osoba, 3) liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej – 2 osoby, 4) liczba inicjatyw społecznych na rzecz seniorów (np. Kluby Seniora, itp.) – spotkania organizowane przez Gminę i sołectwa, 5) liczba inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych (np. wypożyczalnie sprzętu rehabilitacyjnego i inne) – w ramach działalności Stacji Opieki Caritas.
4.	Przeciwdziałanie uzależnieniom, w tym alkoholizmowi i narkomanii	1) liczba osób objętych działaniami GKRPA – wpłynęło 8 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, 2) liczba projektów i programów przeciwdziałania uzależnieniom – 2; 3) liczba osób objętych programami i projektami na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom realizacja programów profilaktyki i programów szkolnych, 4) liczba osób skierowanych do Zakładów Leczenia Uzależnień – 6 wniosków do Sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu; 5) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – 5 (likwidacja punktu sprzedaży 4, niedokonanie wpłaty 1); 6) liczba inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii (kampanii informacyjnych, imprez plenerowych itp.) – działania w ramach programów profilaktyki.
5.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	1) liczba założonych Niebieskich Kart – 8; 2) liczba osób dotkniętych przemocą kierowanych do Ośrodków Wsparcia – nie było takich zdarzeń w 2018 roku; 3) liczba inicjatyw informacyjno - edukacyjnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej – materiały edukacyjne w ramach NPZ, GPPRPA, GPPN; 4) liczba wniosków złożonych do stosownych organów o ukaranie sprawców przemocy – 2.

XII. ZASOBY KADROWE GOPS. STRUKTURA ZATRUDNIENIA I WYKSZTAŁCENIE.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA OŚRODKA:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej:

- 1) Wydział Pomocy Społecznej.
- 2) Wydział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.
- 3) Wydział Finansowy i Kadr.

ZATRUDNIENIE W OŚRODKU

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej zatrudniał 7 pracowników, z tego:

- 1) dyrektora Ośrodka
- 2) 3 starszych specjalistów pracy socjalnej w Wydziale Pomocy Społecznej;
- 3) 2 inspektorów w Wydziale Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego;
- 4) głównej księgowej (1 osoba), księgowa/kasjer (1 osoba) – Wydział Finansowy i Kadr.

KWALIFIKACJE ZAWODOWE I WYKSZTAŁCENIE PRACOWNIKÓW OŚRODKA

Tabela nr 14 - Zasoby kadrowe wg stanu na 31.12.2018 roku

Wyszczególnienie	Dyrektor jednostki	Pracownicy socjalni	Pozostali pracownicy
Liczba pracowników ogółem - 7	1	3	3
Wyższe magisterskie	1	3	2
Średnie pomaturalne	-	-	1

Stawiane pracownikom wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Poniższa tabela przedstawia wykształcenie poszczególnych pracowników GOPS.

Tabela nr 15 - Wykształcenie pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Wydział	Stanowisko	Wykształcenie/ kierunek/ specjalność	Studia podyplomowe/ specjalizacje II stopnia w zawodzie pracownik socjalny
1.	Margota Kichman	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Dyrektor	Wyższe magisterskie/ socjologia/ praca socjalna	1. Prawo Pracy i Prawo Socjalne/Organizacja Pomocy Społecznej. 2. Pozyskiwanie i Rozliczanie Projektów Finansowanych z Unii Europejskiej.
2.	Aldona Sławińska	Wydział pomocy społecznej	Starszy specjalista pracy socjalnej	Wyższe licencjackie/ pedagogika/ praca socjalna Wyższe magisterskie/ pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej	Zarządzanie i Organizacja Pomocy Społecznej
3.	Bożena Mazur	Wydział pomocy społecznej	Starszy Specjalista pracy socjalnej	Wyższe licencjackie/ pedagogika/ praca socjalna Wyższe magisterskie/ pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej	1. II stopień specjalizacji zawodowej w zawodzie pracownik socjalny/ praca socjalna z osobami będącymi ofiarami przemocy. 2. Organizacja Pomocy Społecznej.
4.	Aleksandra Szymula - Grzesik	Wydział pomocy społecznej	Starszy Specjalista pracy socjalnej	Wyższe magisterskie/ pedagogika opiekuńcza i pracy socjalnej/ patologia i resocjalizacja	1. Zarządzanie i organizacja placówkami pomocy społecznej i opiekuńczo – wychowawczymi. 2. Psychoprofilaktyka zaburzeń psychicznych, diagnoza i terapia psychologiczna.

					3. Zarządzanie funduszami europejskimi. 4. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.
5.	Agnieszka Majchrzak	Wydział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	Inspektor	Wyższe magisterskie/ pedagogika/ pedagogika opiekuńczo - resocjalizacyjna	Administracja publiczna.
6.	Justyna Wnuczek	Wydział finansowy i kadr Wydział świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	Księgowa/ Inspektor/ kasjer	Wyższe licencjackie/ ekonomia/ gospodarka finansowa i rachunkowość przedsiębiorstwa Wyższe magisterskie/ ekonomia/ zarządzanie finansami i rachunkowość zarządcza	Administracja publiczna.
7.	Irena Suda	Wydział finansowy i kadr	Główna księgowa	Studium Pomaturalne/ technik ekonomista/ rachunkowość i finanse	

Warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej i wielu innych zadań jakie realizuje GOPS, jest posiadanie zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie i takie właśnie osoby tworzą zespół Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ciasnej.

ZAKOŃCZENIE

W tabeli poniżej pokazany jest roczny plan wydatków na wszystkie zadania opisane w powyższym sprawozdaniu oraz jego wykonanie:

Tabela nr 16 - Plan roczny wydatków i wykonanie (budżet GOPS) w 2018 roku

Plan roczny ogółem	Wykonanie planu ogółem	% wykonania planu rocznego ogółem
8 198 343,00	8 083 491,34	98,60

Poprawa sytuacji mieszkańców gminy Ciasna jest naszym głównym celem.

Zadaniem jest interdyscyplinarne wsparcie osób i rodzin celem doprowadzenia do ich usamodzielnienia i wyjścia z kręgu pomocy społecznej.

Ciasna, dnia 25 marca 2019